

Raadsvoorstel

Onderwerp Verdelingsvoorstel voormalige TONK-gelden
Steller/telnr. Gillis Ali/ 6006 Bijlagen 0
Registratienummer
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)
Portefeuillehouder Diks & Benjamins
Langetermijn agenda (LTA) Raad LTA ja: Maand Jaar
LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het college te verzoeken om een regeling te ontwerpen om inwoners en ondernemers die het zwaarst door corona zijn getroffen te ondersteunen;
- II. de kosten voor deze regeling vast te stellen op maximaal € 5,4 miljoen en deze kosten te dekken uit een voorbeslag op het rekeningresultaat 2021 (het deel van het rekeningresultaat dat afkomstig is uit niet-bestede TONK-middelen)

Samenvatting

De Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) was bedoeld om een terugval in inkomsten als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De uitkering gold voor huishoudens, dus ook voor ondernemers. De regeling is inmiddels gesloten, en het beschikbare bedrag is helaas niet volledig besteed. Dit komt omdat veel inwoners en ondernemers in 2021 niet konden aantonen dat zij recht hadden op een vergoeding, of op basis van de eisen al dachten niet in aanmerking te zullen komen en dus geen aanvraag hebben ingediend.

Met de nog beschikbare gelden willen wij de doelgroepen die het hardst getroffen zijn door de coronacrisis alsnog ondersteunen. De ene groep bestaat uit inwoners die geconfronteerd worden met gestegen energiekosten. In vele kwetsbare huishoudens is dit een grote aanslag op het huishoudbudget. Daarnaast zijn een aantal inwoners in een schrijnende financiële situatie terechtgekomen. De andere groep is die van de door corona het zwaarst getroffen ondernemers. Om een substantieel bedrag uit te kunnen keren, kiezen we voor een maximaal aantal ontvangers, geselecteerd op basis van de SBI-codes die volgens recente CBS-onderzoeken het grootste omzetverlies geleden hebben. We willen de middelen zo rechtmatig mogelijk inzetten en werken regelingen uit die daartoe bijdragen. Een regeling optuigen waarbij de middelen zo gericht mogelijk bij de getroffen inwoners en ondernemers terecht komt vraagt tijd. Wij verwachten medio maart een regeling gereed te hebben en deze uit te voeren. Mocht de regeling onderdelen bevatten die tot de bevoegdheden van uw raad behoren, komen wij uiteraard bij u terug.

B&W-besluit d.d.:

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

De regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK) was voor inwoners en ondernemers die te maken hadden met een substantiële inkomensterugval door de coronacrisis en hierdoor de noodzakelijke kosten niet meer konden betalen uit het inkomen. Het belangrijkste doel van de TONK was huishoudens financieel te ondersteunen in de vorm van een tegemoetkoming in de noodzakelijke kosten. De TONK regeling gold van 1 januari tot en met 30 september 2021 en is inmiddels gesloten. Veel ondernemers/inwoners konden niet aantonen dat zij recht hadden op de beschikbare gelden waardoor het beschikbare budget niet volledig is besteed, of hebben helemaal niet aangevraagd omdat zij dachten niet in aanmerking te komen.

Door de lockdown van eind 2021 zijn met name inwoners met een laag inkomen en ondernemers uit specifieke branches in de financiële problemen gekomen. Nog altijd zijn de gevolgen van de uitbraak van de coronacrisis merkbaar in de stad. Ook de komende maanden zal dit nog het geval zijn. Naast het opvangen van de directe effecten van de crisis werken we aan perspectief en herstel. We richten ons daarom op het financieel ondersteunen van onderstaande doelgroepen met de nog beschikbare TONK gelden.

Kader

Resultaatbepaling en Resultaatbestemming.

Argumenten en afwegingen

Uit een eerste inschatting blijkt dat onderstaande groepen ondernemers en inwoners het zwaarst getroffen zijn. We hanteren indicatief dan ook de volgende verdeling van de beschikbare gelden (€ 5,4 miljoen):

- inwoners die getroffen zijn door hoge energierekening (inzet circa € 2 miljoen)
- maatwerk (inzet € 0,5 miljoen)
- groepen ondernemers zoals onderstaand is aangegeven (inzet circa € 2,9 miljoen)

Concreet komen we tot de volgende uitwerking:

Verdeling van in totaal circa € 2,5 miljoen aan inwoners die getroffen zijn door de hoge energierekening en maatwerk:

- Inwoners die door de oplopende elektriciteit- en gasprijzen te maken hebben met energiearmoede (ca. € 2 mln. euro). De aanvullende regelgeving voor de energietoeslag lage inkomens is op dit moment nog niet bekend gemaakt en zal in een aantal gevallen ook onvoldoende zijn om de achteruitgang in inkomen te kunnen compenseren. Hierdoor zal een groep inwoners, na het voldoen van de vaste lasten, geen of onvoldoende geld overhouden om boodschappen te kunnen doen. Om op korte termijn hulp te kunnen bieden aan de inwoners die nu geconfronteerd worden met een acuut probleem als gevolg van de verhoogde energieprijzen willen we het maatwerkbudget substantieel verhogen.
- Inwoners die hulp vragen en/of ontvangen van de GKB en die in een schrijnende situatie terechtkomen omdat het beschikbare budget onvoldoende is om de rekeningen te kunnen voldoen en daarnaast nog leefgeld over te houden. Dit als gevolg van enerzijds de sterk verhoogde energiekosten en anderzijds de inflatie. De GKB heeft een maatwerkbudget nodig van ongeveer € 0,5 miljoen, om te voorkomen dat deze zeer kwetsbare groep inwoners verder in de financiële problemen komt.

Verdeling van in totaal circa € 2,9 miljoen onder de zwaarst getroffen ondernemers:

- Uitgangspunt van dit voorstel is een substantieel bedrag per ondernemer. Als we bijvoorbeeld 2000 ondernemers willen ondersteunen komen we op een uitkering van ca. € 1.450,- per ondernemer.
- Selectiecriteria sectoren/ondernemers: op basis van “Standaard Bedrijfsindeling van het CBS” (SBI-codes) hebben we een selectie gemaakt van het totale Groninger ondernemersbestand. Vervolgens hebben we vanuit de SBI-selectie zo veel mogelijk gekeken naar de impact per sector als gevolg van het lockdown verleden (hoeveel dagen per jaar volledig en/of deels gesloten). Naast het lockdown verleden hebben we gekeken welke sectoren een minimale kwartaal omzetsdaling van 25% hebben gehad als gevolg van corona. Hiervoor heeft het CBS een onderzoek uitgevoerd welke sectoren met kwetsbare medewerkers het zwaarst getroffen zijn. Voor Groningen zijn dat:
 - o Horeca 68%
 - o Verhuur & Zakelijke Dienstverlening 18% (o.a. beveiligingsbedrijven, schoonmaak, organisatie beurzen & congressen)
 - o Vervoer & Opslag 6% (o.a. openbaar vervoer, taxi's)
 - o Handel 4%.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Zoals bekend zijn wij al langer op zoek naar een manier om de middelen die resterend zijn in te zetten voor de meest getroffen inwoners en ondernemers van onze gemeente. De raad heeft daar ook regelmatig vragen over gesteld.

Door het instellen van een regeling om de overgebleven middelen uit de TONK-regeling in te zetten willen wij de doelgroepen die het hardst getroffen zijn door de coronacrisis alsnog ondersteunen. Dit doen we naast de andere ondersteuningsmaatregelen zoals het sociale coronaherstelplan, steunpakket voor cultuur, het corona herstelplan 'Groningen Vooruit' en de inzet van CTB middelen voor de horeca.

We vinden het belangrijk om gezamenlijk aan perspectief en herstel te werken. De nood is hoog en de vraag naar financiële ondersteuning zowel vanuit inwoners als van (belangenorganisaties voor) ondernemers is groot. We realiseren ons dat we met dit voorstel niet alle problemen oplossen, en blijven ons inzetten om waar het kan de nodige ondersteuning te bieden.

Financiële consequenties

De gemeente heeft van het Rijk TONK middelen toegekend gekregen. Een deel van deze middelen is niet besteed. Het resultaat wat hierdoor in de Gemeenterekening 2021 zichtbaar wordt bedraagt € 5,4 miljoen. Wij stellen voor om de kosten voor de nog te ontwerpen regeling te dekken uit een voorbeslag op dit rekeningresultaat. Inzet van dit rekeningresultaat voldoet niet aan de afspraken uit het kader Resultaatbepaling en Resultaatbestemming. Vandaar dat wij uw raad nu voorstellen om met een voorbeslag van het kader af te wijken.

Overige consequenties

Bij het onderdeel voor de ondernemers waar we een selectie maken, vallen er automatisch ook ondernemers en inwoners buiten deze selectie, wat een zeker risico met zich meebrengt. We moeten ervoor waken dat er aan het gelijkheidsbeginsel wordt voldaan. Van ondernemers die buiten de regeling vallen, kan worden verwacht dat ze daarvoor een verantwoording verlangen van de gemeente, gepaard met kritiek. De regeling en de criteria die daaraan ten grondslag liggen, moeten daarom transparant, objectief en eenduidig zijn. Dit werken wij de komende periode verder uit. Voor de voortgang is het van belang dat wij uw akkoord krijgen voor de bestemming van dat deel van het rekeningresultaat dat bestaat uit de overgebleven TONK-middelen, zodat wij op korte termijn een deel van onze inwoners financieel kunnen ondersteunen.

Vervolg

De regelingen worden verder uitgewerkt, gecommuniceerd en opengesteld. Wij zullen uw raad informeren over de verdere uitvoering. Naar verwachting kunnen wij medio maart de regelingen in uitvoering brengen. De regelingen zullen actief worden gecommuniceerd via onze socials en overige media.

Lange Termijn Agenda

N.v.t.